

Obr. 69. Jihlava. Pohled jižním směrem na zvýrazněné základové zdivo pavilónu. Foto Archaia Brno z. ú.

Fig. 69. Jihlava. View towards the south of the highlighted foundation masonry of the pavilion. Photo by Archaia Brno z. ú.

Summary

Foundation walls of a skating pavilion built according to a plan from 1890 (Fig. 68, 69) were found during a cycle path construction near a traffic playground in Jihlava (Jihlava District).

Šimon Kochan

Jívová (okr. Olomouc) Tepenec, parc. č. 2201/13.

Vrcholný středověk. Hrad. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc.

Lokalizace: WGS-84 – 49.7045350N, 17.3633436E; 49.7043347N, 17.3631867E; 49.7038103N, 17.3635847E; 49.7039094N, 17.3638956E

V měsících červenci až září roku 2020 proběhla VIII. etapa záchraného archeologického výzkumu na lokalitě Jívová – Tepenec, která byla vyvolána další fází rozšíření dobývacího prostoru Bělkovického kamenolomu. Výzkum plošně i metodicky navázal na předchozí etapy z let 1997–1999 a 2007–2008, 2012, 2017 (Vránová, Vrána 2016; Vránová 2008; 2009; 2014; 2018). Nadmořská výška lokality se pohybuje v rozmezí 480–495 m.

Během výzkumu v roce 2020 byla zkoumaná plocha o velikosti 25 × 75 m nacházející se v prostoru předhradí středověkého hradu a hradiska z pozdní doby bronzové rozdělena na čtvercovou síť o velikosti 5 × 5 m. Východní okraj výzkumu představovala hranice současného dobývacího prostoru lomu Bělkovice. Průzkum ztěžovala bujná vegetace náletových dřevin a jejich hustý kořenový systém. Malá část plochy byla také rozježděna těžkou technikou až na podloží.

Celkem bylo zcela či částečně prozkoumáno 16 čtverců s kulturními vrstvami, relikty dvou středověkých kamenných zdí, 13 zahloubených archeologických objektů a proveden řez pravěkým valem a řez polovinou středověkého domu se zahloubeným suterénem a k němu přiléhající destruktí nadzemní konstrukce, tvořenou zčásti velkými lomovými kameny, na nichž byly v několika případech zaznamenány zbytky malty. Polovina této stavby (objekt 205) byla prozkoumána již v roce 2017.

Další relikty zahloubeného suterénu středověké budovy představuje zkoumaný objekt 219, jehož dno bylo vysekáno do rostlé skály. Kromě množství keramiky byla v jeho zásypu nalezena i velká kovová rolnička. Ze středověkých nálezů stojí za zmínku také malá část destičkové zbroje a kamenný projektil do praku.

Literatura

- Vránová, V. 2008: Jívová – Tepenec (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 49, 308, 405.
- Vránová, V. 2009: Jívová – Tepenec (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 50, 287, 393.
- Vránová, V. 2014: Jívová – Tepenec (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 54(1), 180; 54(2), 200–201.
- Vránová, V. 2018: Jívová – Tepenec (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 59(1), 166–167; 59(2), 247–248.
- Vránová, V., Vrána, J. 2016: *Tepenec. Karlův hrad – mizející památka*. Archeologické památky střední Moravy 21. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc.

Summary

A rescue excavation in the area of a Late Bronze Age hillfort and the outer bailey of medieval Tepenec Castle (Jívová cadastral area, Olomouc District) conducted in 2020 examined 16 trenches, detecting cultural layers, remnants of medieval stone walls, 12 pits and postholes and the basement of a building. A section was made through a prehistoric rampart and half a medieval house with a sunken basement. Of the medieval finds, a small part of lamellar armour, a large metal jingle bell and a stone sling projectile are worthy of note.

Vendula Vránová

Kelč (k. ú. Kelč-Nové Město, okr. Vsetín)

Kelč č. p. 242, parc. č. 115/1, 26/1, 26/2, 2058, 440, 24, 2148.

Středověk, novověk. Město, příkopové ohrazení. Skupina/síť sond. Průzkum. Uložení nálezu: Muzeum regionu Valašsko, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 49.479029N, 17.816330E

Předstihový výzkum (21. 9. – 5. 10. 2020) proběhl na žádost investora, který má v plánu na předemtné ploše stavět prodejnu potravin. V předpokládané poloze skladiště byly vyhloubeny dvě sondy. Sonda č. 1 byla položena v maximální blízkosti kostela sv. Kateřiny a sonda č. 2 přibližně ve dvou třetinách budoucí zástavby, kde se vzhledem k výraznému poklesu terénu daly předpokládat podzemní terénní změny.

Obě sondy nabídky podobnou situaci – po odstranění recentních vrstev, které vznikly jako finální úprava terénu pro aktuální zástavbu v závěru 19. až 1. polovině 20. století, bylo doloženo silné souvrství raně novověkých až novověkých vrstev, přičemž bylo dobře viditelné, že zejména spodní vrstvy tvořily vyrovnanou výrazně prolákliny. Jednotlivé vrstvy obsahovaly početný keramický materiál, který je možné datovat od poloviny 16. až do průběhu 18. století. Poměrně časté byly i kosti a zuby hospodářských zvířat. Pod tímto celkem se nacházelo obdobné souvrství, oddělené jenom nevýraznou světlešedou vrstvou, které neobsahovalo prakticky žádné nálezy. Spodní souvrství tvořilo výplň výrazně prolákliny a obsahovalo jak velké množství organického materiálu (kosti a zuby zvířat, dřevěné kůly, desky, neopracované větve, proutí, listí), tak redukčně vypalované keramiky. Další nálezy reprezentuje drobný slitek ušlechtilého kovu, pravděpodobně stříbra, uherský denár Matyáše Korvína z roku 1461 a část přešivaného koženého opasku. Níže byla jenom světle šedá vrstva s minimem nálezů, pod kterou bylo sterilní podloží (obr. 70). Výjimku tvoří nálezy v sondě 2A, který nabízí možnost, že zde byla do podloží vyhloubena hruškovitá zásobnicová jáma. Objekt byl vzhledem k dlouhodobě špatnému počasí začištěn pouze do úrovně hrdla, odkud byl vyzvednut amorfní silicitový fragment a keramický střep z hrubé matérie.

Obr. 70. Kelč-Nové Město. Dno středověkého příkopu a jednotlivé vrstvy, sonda č. 1. Foto S. Španihel.

Fig. 70. Kelč-Nové Město. The bottom of a medieval moat and excavated contexts, pit No. 1. Photo by S. Španihel.

Odhalenou situaci je možné identifikovat jako městský obranný příkop s blíže neurčenou dřevěnou konstrukcí, přičemž jeho vznik datujeme pravděpodobně do závěru 14. století. Předpokládáme tak na základě podobnosti obou proláklín a jejich obsahu, i když obě sondy dělí cca 24 metrů. Dále tuto tezi podporuje celkové směřování příkopu a jeho umístění ve vztahu k jádru města Kelč. Z písemných zmínek je nutné uvést listinu olomouckého biskupa Mikuláše z Riesenburku, který uděluje v roce 1389 Kelči a několika dalším biskupským městům právo odúmrťe, pokud si vybudují opevnění. Další zmínky o opevnění však doloženy nejsou (Janiš, Kohoutek 2002, 182). Zásobnicovou jámu je teoreticky možné spojit se středověkou destrukcí pravěkého osídlení lokality.

Výzkum bude pokračovat před započatím vlastní stavby prodejny, pravděpodobně v roce 2021 až 2022.

Literatura

Janiš, D., Kohoutek, J. 2002: Hrady a jejich úloha ve struktuře osídlení horního Pobečví. *Archaeologia historica* 27, 179–195.

Summary

A remains of a defensive moat with wooden structural elements (Fig. 70) was found during a rescue excavation in the historical centre of Kelč (Kelč-Nové Město cadastral area, Vsetín District). Based on artefacts (reduction ceramics, coins, part of a leather belt) and written sources (a deed by Mikuláš of Riesenburk), its origin is dated to the late 14th century. The excavation will continue in 2021–2022.

Samuel Španihel

Klobouky u Brna (okr. Břeclav)

Ul. Zámecká č. p. 1, parc. č. 1.

Novověk. Zámek. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: dočasně Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: WGS-84 – 48.9963622N, 16.8584061E

V roce 2018 provedla Archaia Brno z. ú. drobný záchranný archeologický výzkum v Kloboukách u Brna. Výzkum byl vyvolán rekonstrukcí budovy muzea č. p. 169. Budova náleží do areálu místního zámku, respektive jeho hospodářské části. Původně se patrně jednalo o stáje. Samotný zámek vzniká někdy v první polovině 18. století, snad na místě staršího zámku z roku 1589 (Samek, 1999, 142).

Sledován byl podélný výkop pro odvlhčení podél severní, části východní a části západní zdi, výkop pro odvlhčení v interiéru ve velkém sále, který se nacházel podél jihozápadního rohu místnosti, a snižování podlahy v severní místnosti, kde došlo k odstranění východní části podlahy a zpřístupnění sklepa pod západní částí severní místnosti. Veškeré výkopy v exteriéru byly z hlediska nálezů negativní, ovšem geologického podloží v nich nebylo dosaženo (Dejmal 2020).

V rámci interiéru byl sledován výkop v jihozápadním rohu velké místnosti, kde bylo budováno odvlhčení. Zde byl na povrchu po rozebrání podlahy a pod její podsýpkou zachycen půdní typ. Ten by indikoval nezničenou úroveň terénu pod místností. Nicméně během výzkumu se ukázalo, že tato vrstva půdy, která dosahovala mocnosti přibližně 20 cm, sem byla druhotně přemístěna. Snad se tak mohlo stát s výstavbou budovy a snad byl takto vyrovnáván původní klesající terén. Pod touto uloženinou byly totiž zachyceny další vrstvy novověkých navážek a suti. Z těchto suti pochází i ojedinělý nález zlomku jednoduchého renesančního komorového kachle. Starších situací nebylo pro mělkost výkopu dosaženo.

V severní místnosti byla odstraněna podlaha z její východní poloviny, což vedlo ke zpřístupnění sklepa pod západní částí. Samotný nevelký sklep byl původně přístupný od severu vně budovy, vstupní šíjí. Ta částečně vystupovala z obrysu budovy. Na vstupní šíji navazovala malá chodbička orientovaná východ–západ, která ústila do samotného sklepa. Ten byl odvětráván okénkem v západní zdi. Celé sklepení je cihlové, novověkého stáří.

Krom výkopů byly navíc zběžně zdokumentovány také zdi interiéru budovy zbavené omítek. Při této dokumentaci nebyly rozpoznány žádné starší konstrukce, které by bylo možné spojit s nějakou starší budovou v těchto místech.

Literatura

Dejmal, M. 2020: A106/2019 Klobouky u Brna – Muzeum. Rkp. nálezové zprávy, č. akce A0106/2019. Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.

Samek, B. 1999: *Umělecké památky Moravy a Slezska J/N*. Praha: Academia.

Summary

A minor excavation took place in Klobouky u Brna (Břeclav District) in museum building No. 169 in 2018. No new archaeological contexts were found apart from the find of a Renaissance tile in a secondary position and a Modern Period cellar in the north of the building.

Miroslav Dejmal